

ПОЛТАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ
Навчально-науковий інститут денної освіти
Кафедра ділової іноземної мови

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри

Валентина ІЩЕНКО

« 22 » 06 2023 р.

«Практика перекладу в галузі інформатики» (англійська мова)

РОБОЧА ПРОГРАМА

навчальної дисципліни	««Практика перекладу в галузі інформатики» (англійська мова)»
спеціальність	122 Комп'ютерні науки
галузь знань	12 Інформаційні технології
ступінь вищої освіти	магістр

Робоча програма навчальної дисципліни «Практика перекладу в галузі інформатики (англійська мова)» рекомендована до використання в освітньому процесі на засіданні кафедри ділової іноземної мови
Протокол № 10 від 22.06.2023 року.

Полтава 2023

Укладач: Горбуньова Соф'я Олегівна, асистент кафедри ділової іноземної мови.

ПОГОДЖЕНО:

Гарант освітньої програми 12 «Інформаційні технології» спеціальності 122 Комп'ютерні науки, к.ф.-м.н, доцент

_____ Олена ОЛЬХОВСЬКА

« 22 » 06 2023 р.

Розділ 1. Опис навчальної дисципліни

Таблиця 1. Опис навчальної дисципліни «Практика перекладу в галузі інформатики (англійська мова)»

Місце у структурно-логічній схемі підготовки	<i>Пререквізити:</i> Іноземна мова, Ділова іноземна мова і IT-галузі <i>Постреквізити:</i>	
Мова викладання	Українська, англійська	
Статус дисципліни	Обов'язкова	
Курс/семестр вивчення	5 курс, 2 семестр	
Кількість кредитів ECTS/кількість модулів	5	
Денна форма навчання:		
Кількість годин: 160 год – загальна кількість:		
- Лекції: -		
- Практичні заняття: 60 год.		
- Самостійна робота: 90 год.		
- Вид підсумкового контролю (ПМК, екзамен): 2 семестр - ПМК		
Заочна форма навчання:		
Кількість годин: 150 год – загальна кількість: 1 семестр – 150 год.		
- Лекції: -		
- <u>Практичні</u> (семінарські, лабораторні) заняття:		
- Самостійна робота:		
- Вид підсумкового контролю (ПМК, екзамен): 2 семестр - ПМК		

Розділ 2. Перелік компетентностей, які забезпечує дана навчальна дисципліна, програмні результати навчання

Метою вивчення навчальної дисципліни є розвиток комунікативних іншомовних компетенцій для задоволення потреб ділового спілкування та підготовка студентів до ефективної усної та письмової комунікації у їх академічній та професійній діяльності.

Таблиця 2. Перелік компетентностей та програмні результати навчання, які забезпечує навчальна дисципліна «Практика перекладу в галузі інформатики (англійська мова)»

<i>Програмні результати навчання</i>	<i>Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач</i>
Вміти використовувати різноманітні перекладацькі інструменти та технології для підвищення продуктивності та точності перекладу. Здатність адаптувати переклад до специфічного технічного та культурного контексту у галузі інформатики.	Оволодіння основними технічними термінами та термінологією в галузі інформатики для ефективного перекладу текстів. Здатність використовувати різноманітні перекладацькі інструменти та технології для поліпшення продуктивності та якості перекладу. Здатність аналізувати та розкривати суть та особливості технічних текстів для їх точного передавання у перекладі.

Розділ 3. Програма навчальної дисципліни

Модуль 1. General aspects of professional translation.

Topic 1. Translation and its types. Translation equivalents.

Огляд теми "Переклад та його види": Введення до основних понять та різновидів перекладу. Еквіваленти перекладу: Розгляд різних підходів до вибору еквівалентів та їхніх варіантів у процесі перекладу. Типи перекладу: Аналіз та порівняння літературного, технічного та наукового перекладу, надання прикладів кожного виду. Розвиток лексичного багажу: Вивчення специфічної термінології та вживання термінів, пов'язаних з процесами перекладу.

Topic 2. Translation models. Translation problems and solutions.

Огляд теми "Моделі перекладу": Вступ до різних моделей перекладу та їхніх основних характеристик. Проблеми в перекладі: Аналіз типових труднощів, що виникають під час перекладу, та розгляд можливих шляхів їх вирішення. Розвиток лексичного багажу: Вивчення специфічної термінології та понять, пов'язаних із сучасними моделями перекладу.

Topic 3. Computer science and translation.

Огляд теми "Комп'ютерні науки та переклад": Введення в роль комп'ютерних наук у сучасному перекладі та їхній вплив на цей процес. Виклики та можливості: Розгляд проблем, що виникають при застосуванні комп'ютерних технологій в перекладі, та розвідка можливих шляхів подолання цих викликів.

Модуль 2. Information systems of translation.

Topic 4. Translation technologies.

Огляд теми "Технології перекладу": Вступ до різноманітних технологічних рішень, які використовуються у галузі перекладу. Тренди та інновації: Вивчення останніх технологічних тенденцій у галузі перекладу, включаючи штучний інтелект, автоматизацію та використання великих обсягів даних.

Topic 5. CAT, NMT, SMT

Огляд теми "CAT, NMT, SMT": Введення до ключових аббревіатур та технологій в галузі перекладу - Computer-Assisted Translation (CAT), Neural Machine Translation (NMT), та Statistical Machine Translation (SMT). Технологічні інструменти в перекладі: Аналіз використання комп'ютерних інструментів, таких як CAT (Computer-Assisted Translation) системи та машинні перекладачі, у полегшенні роботи перекладача. Нейронні моделі перекладу (NMT): Вивчення принципів та переваг Neural Machine Translation (NMT), як методу, що використовує нейронні мережі для досягнення кращих результатів у порівнянні з традиційними методами. Статистичні моделі перекладу (SMT): Аналіз використання Statistical Machine Translation (SMT) та його особливостей у виборі перекладу на основі статистичних моделей.

Topic 6. Translation etiquette.

Огляд теми "Етикет перекладу": Знайомство з основними принципами та вимогами етикету у сфері перекладу. Професійні стандарти та відповідальність: Розгляд професійних стандартів, які регулюють поведінку перекладачів, та підкреслення важливості відповідального ставлення до роботи. Конфіденційність та безпека інформації: Вивчення важливих аспектів збереження конфіденційності під час перекладу, а також заходів безпеки інформації. Культурна чутливість та взаєморозуміння: Аналіз важливості культурної чутливості в процесі перекладу та методів досягнення ефективного взаєморозуміння між мовами та культурами..

Розділ 4. Тематичний план вивчення навчальної дисципліни

Таблиця 3. Тематичний план навчальної дисципліни для студентів денної форми навчання

1	2	3	4	5	6
Назва теми (лекції) та питання теми (лекції)	Кількість годин	Назва теми та питання практичного заняття	Кількість годин	Завдання самостійної роботи в розрізі тем	Кількість годин
<i>Модуль 1. General aspects of professional translation.</i>					
Topic 1. Translation and its types. Translation equivalents.		Практичне заняття 1 Translation Basics: Definition and key principles of translation. Differentiating between various types: literary, technical, scientific. Discussion on real-world examples of each translation type. Application Exercise	4	Опрацювання матеріалу: вибір тексту для визначення його типу перекладу (літературний, технічний, науковий) та аналіз можливих труднощів. Дослідження еквівалентів перекладу для ключових термінів обраного тексту. ведення словника; вивчення нових лексичних одиниць	16
		Практичне заняття 2 Translation Equivalents: Practical exercises to identify equivalents in different contexts. Vocabulary Building: In-depth study of specific terminology related to the topic. Creation of a glossary with translation equivalents. Application Exercise	4		
Topic 2. Translation models. Translation problems and solutions.		Практичне заняття 3 Common Translation Problems: Analysis of common translation challenges. Group discussions on real-life examples. Application Exercise	4	Опрацювання матеріалу: вибір реальної проблеми перекладу, пропозиція стратегій її вирішення, та порівняння ефективності різних моделей перекладу (SMT та NMT)., ведення словника; вивчення нових лексичних одиниць	16
		Практичне заняття 4 Types of Translation Models: In-depth study of different translation models Discussion on Emerging Trends: Overview of the latest technological trends impacting translation models. Application Exercise	4		
Topic 3. Computer science and translation.		Практичне заняття 5 Overview of "Technology Tools in Translation." Discussion on Challenges: Identification of challenges associated with using technology tools in translation. Application Exercise	4	Опрацювання матеріалу: огляд технологічних інструментів CAT, аналіз викликів їхнього використання та дослідження впливу штучного інтелекту на переклад., ведення словника; вивчення нових лексичних одиниць	16
		Практичне заняття 6 Advanced Technologies: Exploration of advanced technologies such as artificial intelligence and automation in translation. Reflection on Personal	4		

1	2	3	4	5	6
Назва теми (лекції) та питання теми (лекції)	Кількість годин	Назва теми та питання практичного заняття	Кількість годин	Завдання самостійної роботи в розрізі тем	Кількість годин
		Application: Individual reflections on how students can incorporate technological trends into their own translation practices. Sharing insights and experiences. Application Exercise			
		Практичне заняття 7 Revision. Поточний модульний контроль	4		
Модуль 2. Information systems of translation.					
Topic 4. Translation technologies.		Практичне заняття 8 Discussion on Future Developments: Overview of the latest advancements and potential future developments in translation models. Student reflections on the evolving landscape of translation technologies. Application Exercise	4	Опрацювання матеріалу: порівняльний аналіз CAT, NMT, SMT; вивчення інновацій та тенденцій у галузі технологій перекладу; рефлексія можливого впливу нововведень на перспективи розвитку перекладацької галузі., ведення словника; вивчення нових лексичних одиниць	14
		Практичне заняття 9 Discussion on Future Developments: Overview of the latest advancements and potential future developments in translation models. Student reflections on the evolving landscape of translation technologies. Application Exercise	4		
Topic 5. CAT, NMT, SMT		Практичне заняття 10 CAT Tools in Depth: Detailed exploration of Computer-Assisted Translation (CAT) tools. Practical exercises using CAT tools for translation tasks. NMT and SMT Comparison: Comparative analysis of Neural Machine Translation (NMT) and Statistical Machine Translation (SMT). Discussion on their respective advantages and limitations. Application Exercise	4	Опрацювання матеріалу: детальний аналіз CAT, NMT, SMT зі зверненням до кейс-студій; обговорення впливу цих моделей на якість та ефективність перекладу; розробка рекомендацій для вибору найбільш підходящої моделі., ведення словника; вивчення нових лексичних одиниць	14
		Практичне заняття 11 Advanced NMT Applications: Exploration of advanced applications of Neural Machine	4		

1	2	3	4	5	6
Назва теми (лекції) та питання теми (лекції)	Кількість годин	Назва теми та питання практичного заняття	Кількість годин	Завдання самостійної роботи в розрізі тем	Кількість годин
		Translation. Case studies and examples of successful implementations. Application Exercise			
Topic 6. Translation etiquette.		Практичне заняття 12 Key Principles: Explanation of fundamental principles of translation etiquette. Discussion on the impact of etiquette on professional relationships. Sharing insights on effective application of translation etiquette. Application Exercise	4	Опрацювання матеріалу: вивчення основних принципів етикету перекладу; практичні вправи з застосування етичних правил; обговорення культурної чутливості та ефективного спілкування в процесі перекладу., ведення словника; вивчення нових лексичних одиниць.	14
		Практичне заняття 13 Cultural Considerations: Exploration of the importance of cultural sensitivity in translation. Case studies highlighting cultural nuances. Effective Communication Strategies: Discussion on communication strategies that enhance translation outcomes. Practical exercises for improving clarity in translated texts. Application Exercise	4		
		Практичне заняття 14 Revision	4		
		Практичне заняття 15 Підсумковий модульний контроль (test)	4		
			60		90

Розділ 5. «Система оцінювання знань студентів»

Таблиця 5.1 Розподіл балів за результатами вивчення навчальної дисципліни

Види робіт	Максимальна кількість балів
1 семестр	
Модуль 1 (теми 1-3): захист домашнього завдання (5 балів); обговорення теоретичного та практичного матеріалу (усні відповіді) (5 балів); виконання навчальних завдань (рольові ігри, письмові завдання) (5 балів); поточна модульна робота (5 балів).	50
Модуль 2 (теми 4-6): захист домашнього завдання (5 балів); обговорення теоретичного та практичного матеріалу (усні відповіді) (5 балів); виконання навчальних завдань	50

(рольові ігри, письмові завдання) (5 балів); поточна модульна робота (5 балів).	
Разом	100

Таблиця 5.2 – Система нарахування додаткових балів за видами робіт з вивчення навчальної дисципліни

Форма роботи	Вид роботи	Бали
1. Науково-дослідна	1. Участь у наукових гуртках	10
	2. Участь в наукових студентських конференціях: університетських, міжвузівських, всеукраїнських, міжнародних	10

За додаткові види навчальних робіт студент може отримати не більше 20 балів. Додаткові бали додаються до загальної підсумкової оцінки за вивчення навчальної дисципліни, але загальна підсумкова оцінка не може перевищувати 100 балів.

Таблиця 6 – Шкала оцінювання знань здобувачів вищої освіти за результатами вивчення навчальної дисципліни

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за національною шкалою
90–100	A	Відмінно
82–89	B	Дуже добре
74–81	C	Добре
64–73	D	Задовільно
60–63	E	Задовільно достатньо
35–59	FX	Незадовільно з можливістю проведення повторного підсумкового контролю
0–34	F	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням навчальної дисципліни та проведенням підсумкового контролю

Розділ 6. Інформаційні джерела

Основні

1. Бабенко Є., Амеліна С., Білоус Н.. Актуальні проблеми теорії і практики сучасного перекладу. / Є. Бабенко, С. Амеліна, Н. Білоус. – Видавництво «Центр навчальної літератури», 2018. – 470 с.
2. Іщенко В.Л., Горбуньова С.О. Особливості полікомпонентних економічних структурному, семантичному і перекладацькому аспектах. Збірник наукових праць: Лінгвістика - № 1 (42) (2020) Старобільськ: ЛНУ ім. Т. Шеченка, 2020 - С. 114 - 124.
3. Іщенко В.Л., Горбуньова С.О. Особливості передачі англійських заголовків українською мовою з урахуванням адресованості тексту (на матеріалі епізодів телесеріалів)/ В.Л. Іщенко, С.О. Горбуньова.// Збірник наукових праць. Лінгвістика. ДЗ «ЛНУ імені Тараса Шевченка» – №1 (45) – 2022. – с. 80 - 90.
4. Іщенко, В. Л., Горбуньова, С. О., Стеценко, В. В. (2023). Структурно-семантичні характеристики термінологічної лексики в художньому творі та особливості її перекладу (на матеріалі роману Джона Грішема «Фірма»). Лінгвістика: зб. наук. пр. Полтава: ДЗ «ЛНУ імені Тараса Шевченка», 2023. № 1(47). С. 121–132.
5. Карабан В. І. Переклад англійської наукової і технічної літератури. Граматичні труднощі, лексичні, термінологічні та жанрово-стилістичні проблеми. : навч. посіб. / В. І. Карабан. – Вид. 5-те, випр. – Вінниця: Нова книга, 2018. – 656 с.
6. Корунець І. В. Теорія і практика перекладу (аспектний переклад): навч. підр. / І. В. Корунець. – Вид. 5-те, випр. – Вінниця: Нова книга, 2017. – 448 с.

7. Barnwell K. Bible Translation: An Introductory Course in Translation Principles, Fourth Edition. - SIL International, 2022. – 294 p.
8. Daems, J., Vandepitte, S., Hartsuiker, R. J., & Macken, L. (2017). Translation methods and experience: A comparative analysis of human translation and post-editing with students and professional translators. *Meta*, 62(2), 245–270.
9. Mazzei Ch. The Routledge Guide to Teaching Translation and Interpreting Online (Routledge Guides to Teaching Translation and Interpreting) / Christiano Mazzei. – 1st edition. – Routledge, 2022. – 154 p.
10. Zheng, W. (2017). Translation strategies for texts of science and technology. *Advances in Social Science, Education and Humanities Research*, 96, 32–36.

Додаткові

1. Гладуш Н. Ф. Прагматика перекладу: навч. посіб. / Н. Ф. Гладуш. – К.: Вид. центр КНЛУ, 2007. – 104 с.
2. Карабан В. І., Мейс Дж. Переклад з української мови на англійську мову : навч. посіб. / В. І. Карабан, Дж. Мейс. – Вінниця: Нова книга, 2003. – 608 с.
3. Коптілов В. В. Теорія і практика перекладу: навч. посіб. / В. В. Коптілов. – Київ: Юніверс, 2003. – 280 с.
4. Науменко Л. П., Гордєєва А. Й. Практичний курс перекладу з англійської мови на українську / Practical Course of Translation from English into Ukrainian: навч. посіб. / Людмила Науменко, Анжела Гордєєва. – Вінниця: Нова Книга, 2013. – 136 с.
5. Максимов С. Є. Практичний курс перекладу (англійська та українська мови). Теорія та практика перекладацького тексту для студентів факультету перекладачів : підручник / С. Є. Максимов. – К.: Ленвіт, 2010. – 175 с.
6. Albir, A. H. (2015). The acquisition of translation competence. Competences, tasks, and assessment in translator training. *Meta*, 60(2), 256–280.

Розділ 7. Програмне забезпечення навчальної дисципліни

- Пакет програмних продуктів Microsoft Office, Microsoft Project
- Дистанційний курс з навчальної дисципліни «Практика перекладу в галузі інформатики (англійська мова)» в системі дистанційного навчання ПУЕТ.